

ROMÂNIA

**CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL**

HOTĂRÂREA nr. 85

din 07 mai 2020

1. Prin cererea formulată, Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, asociație profesională a procurorilor, a solicitat în temeiul art. 30 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său, față de unele afirmații ale ministrului justiției, cuprinse într-o scrisoare oficială adresată Președintelui României.

În motivarea sesizării, s-a arătat că, în data de 20 februarie 2020, mai multe site-uri de știri au publicat o scrisoare oficială transmisă de ministrul justiției, domnul Cătălin Predoiu, către Președintele României, prin care ministrul a precizat că își menține propunerile formulate pentru funcțiile de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procuror-șef al Direcției Naționale Anticorupție și procuror-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, prin care:

- la punctul 1 este criticată Hotărârea nr. 145 din 1 februarie 2020 a Consiliului Superior al Magistraturii - Secția pentru procurori, privind propunerea ministrului justiției de numire a doamnei procuror Gabriela Scutea în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;

- la punctul 2 este criticată Hotărârea nr. 147 din 11 februarie 2020 a Consiliului Superior al Magistraturii - Secția pentru procurori, privind propunerea ministrului justiției de numire a doamnei Elena Giorgiana Hosu în funcția de procuror-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism;

- la punctul 3 se fac aprecieri cu privire la persoanele propuse în funcții.

În susținerea cererii de apărare a independenței autorității judecătorești în ansamblul său, sunt menționate următoarele articole:

- <https://newsweek.ro/actualitate/exclusiv-ministrul-justitiei-demoleaza-avizele-negative-ale-csm-scrisoare-catre-presedintele-iohan>;
- <https://mainnews.ro/predoiu-le-apara-pe-scutea-si-hosu-la-cotroceni-dupa-avizele-negative-de-la-csm-ministrul-scrisoare-pentru-presedinte-imi-mentin-propunerile/>
- https://adevarul.ro/news/eveniment/ministrul-justitiei-apara-scutea-hosu-cotroceni-avizele-negative-emise-csm_5e4e430d5163ec4271438fbl/index.html

Petenta, Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, a considerat că orice comunicări oficiale între ministrul justiției și Președintele României, ca și între orice alți membri ai executivului, prin care sunt criticate hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate independentă, având rolul constituțional de garant al independenței justiției, constituie un atac la adresa independenței justiției.

Totodată, a apreciat că scrisoarea la care se face referire este formulată în termeni inacceptabili, disprețuitori și induce ideea că membrii Consiliului Superior al Magistraturii nu ar avea cunoștințele necesare pentru a exprima opinii independente cu privire la chestiuni asupra cărora legea le-a oferit competența de a emite o opinie. De asemenea, s-a arătat că scrisoarea oficială conține afirmații deosebit de grave, constând în aceea că aprecierile formulate prin cele două hotărâri nu au corespondent în realitate, că reprezintă procese de intenție, susținând totodată că prin exprimarea unei opinii care diferă de cea a ministrului justiției, Secția pentru procurori ar manifesta o tendință de arogare de facto a unei prerogative care nu aparține acesteia.

În ceea ce privește criticile comunicate Președintelui României de către ministrul justiției cu privire la Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru procurori nr. 145 din 1 februarie 2020, s-a arătat că acesta susține că hotărârea este neîntemeiată – cu argumentul că alte persoane au făcut anterior aprecieri diferite, luând în calcul elemente comune (cum ar fi cele care reies din proiectul de management), dar și elemente diferite (cum ar fi cele luate în calcul la evaluările profesionale periodice ori răspunsurile la alt interviu) - și că, pe alocuri, reprezintă chiar un proces de intenție făcut candidatei.

Astfel, s-a exemplificat în sensul că ministrul justiției a susținut, în scrisoarea transmisă Președintelui României următoarele: *o simplă lectura a Proiectului de management și a documentației atașate acestuia demonstrează că doamna Gabriela Scutea a dat dovadă de o cunoaștere la nivel de excelență a problematicii ridicată de managementul juridic și judiciar și de experiență în domeniul vizat și că, din moment ce aceasta s-a bucurat de o apreciere unanimă nu doar din partea ministrului justiției, ci și a tuturor membrilor comisiei, cu precizarea că din comisie a făcut parte un profesor universitar, specialist în management și comunicare, neutru din punct de vedere politic și al altor posibile interese în cauză, sunt cel puțin surprinzătoare concluziile Secției pentru procurori, care exprimă puncte de vedere în domenii în care nu dețin expertiză similară unui specialist în management și comunicare; a acuza candidata de necunoaștere a domeniului în care se plasează funcția pentru care și-a depus candidatura, respectiv a particularităților muncii de procuror, cât și cea de procuror ierarhic superior, vine în contradicție flagrantă cu performanțele acesteia în activitate, inclusiv în cea de conducere, fiind materializate în calificative de «foarte bine», adăugându-li-se o reputație profesională și morală, care nu au fost niciodată puse în discuție în sistemul judiciar. Totodată, se arată că în scrisoarea transmisă Președintelui României, ministrul justiției a opinat în următorul sens: „[...] consider că aprecierile Secției pentru procurori, referitoare la capacitatea de comunicare a candidatei nu au niciun corespondent în realitate, fiind suficientă reaudierea înregistrărilor audio-video pentru a marca extrem de pozitiv abilitățile de comunicare ale candidatei[...]”.*

De asemenea, au mai fost relevate următoarele opinii ale ministrului justiției: „[...]în concluzie, considerăm că «argumentația» Secției pentru procurori în vederea emiterii unui aviz negativ pentru doamna procuror Gabriela Scutea este neîntemeiată și se transformă pe alocuri într-un adevărat proces de intenție nemeritat de către candidată în raport cu cariera acesteia și prestația excelentă avută în cadrul procedurii de selecție. Dincolo de particularizarea acestui aviz, la propunerea în discuție, întreaga substanță a acestuia conturează și sugerează o tendință de arogare de facto de către Secția pentru procurori a unei prerogative care aparține de plin drept ministrului justiției, respectiv prerogativa propunerii pentru funcția în cauză [...]"

Referitor la criticile comunicate Președintelui României de către ministrul justiției cu privire la Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii - Secția pentru procurori nr. 147 din 11 februarie 2020, s-a arătat că și în acest caz s-a susținut că hotărârea este neîntemeiată, cu afirmându-se că aceasta reprezintă un proces de intenție făcut candidatei.

În acest sens, s-au exemplificat următoarele: „[...] Din Hotărârea Secției pentru Procurori rezultă că la fundamentarea avizului negativ emis pentru aceasta candidatură au fost avute în vedere aproape în exclusivitate răspunsurile candidatei la interviul desfășurat în fata Secției pentru procurori, fără a fi evaluat în concret Proiectul de management al candidatei și documentația vastă atașată acestuia [...] în egală măsură considerăm că, referirile la cazul Caracal intră în același registru, candidata fiind pusă în prezenta unui proces de intenție și care nu este de natură a permite concluzii generale de tipul - inabilității de comunicare publică. «Necunoașterea realității infracționale» din România, nu poate fi imputată candidatei, procuror de carieră, cu vechime și experiență considerabile în sistem, fapt ce rezultă din CV-ul acesteia și calificativele de «foarte bine», obținute pe parcursul carierei sale [...] Totodată, o face un proces de intenție candidatei, în legătură cu propunerile legislative relative la competența materială a DIICOT este excesiv [...] în același context, alegațiile Secției pentru procurori vin în contradicție cu evoluările periodice făcute candidatei, în urma cărora a obținut calificative de «foarte bine» [...] în egală măsură, vă rog să observați că unele exprimări malițioase din cuprinsul Hotărârii CSM, precum cele de la pagina 11 alin. 2, sunt de

natură a pune sub semnul întrebării obiectivitatea concluziilor Secției, cu ocazia emiterii avizului."

Petenta, în calitate de asociație profesională a magistraților, a considerat că orice afirmații care induc ideea că membrii Consiliului Superior al Magistraturii sunt obligați să formuleze aprecieri în concordanță cu aprecieri anterioare formulate de diverse persoane/comisii asupra aceleiași chestiuni, cu ocazia altui interviu, reprezintă un atac asupra independenței membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

În ceea ce privește susținerea că un candidat care a obținut calificativul „foarte bine” la evaluările profesionale periodice ar trebui să fie apreciat asemănător de către membrii Consiliului Superior al Magistraturii, atunci când aceștia evaluează calitățile necesare pentru exercitarea unei funcții anume, s-a considerat că se neagă însăși rolul evaluării, care ar deveni inutilă dacă simpla îndeplinire a unei condiții de participare la concurs ar însemna îndeplinirea de către candidat a unui criteriu de evaluare, astfel că reprezintă un atac asupra independenței membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

Referitor la hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, s-a susținut că sunt supuse controlului judecătoresc, atât în privința legalității, cât și în privința temeinicieii lor, ca orice act administrativ, însă nici măcar instanța de judecată nu s-ar putea substitui plenului sau secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, atunci când este vorba de chestiuni de pură apreciere și nu ar putea obliga plenul sau secțiile să emită o anumită opinie. În acest sens, s-a argumentat că opinia emisă de un organ colectiv (astfel cum sunt secțiile Consiliului Superior al Magistraturii), reprezintă rezultatul opiniilor de ansamblu ale fiecărui membru, participant la vot, formate în urma evaluării tuturor aspectelor punctuale și exprimate prin vot secret, iar, atâta vreme cât libertatea conștiinței și libertatea de exprimare sunt valori constituționale fundamentale, membrii Consiliului Superior al Magistraturii trebuie să și le poată exercita în atribuțiile lor, fără presiuni din partea factorilor politici. Prin urmare, s-a arătat că, dacă nici măcar instanța de judecată nu ar putea susține în chestiuni de pură apreciere că opinia Consiliului Superior al Magistraturii nu este cea corectă și că ar fi trebuit emisă o opinie (un aviz) în sens contrar,

nu este permis nici ministrului justiției să comunice Președintelui României că opinia Consiliului Superior al Magistraturii nu este cea corectă.

Având în vedere independența de opinie a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, s-a considerat că orice referiri disprețuitoare în acte oficiale la o hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, cum ar fi punerea cuvântului „argumentația” între ghilimele, pentru a sublinia sensul ironic în care este folosit acest termen juridic, reprezintă tot o formă de atac la adresa organului colectiv care a emis hotărârea – în cazul de față Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii – ceea ce nu ar trebui tolerat de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

De asemenea, s-a precizat că nu își au locul în acte oficiale exprimări tendențioase cu referire la hotărâri ale Consiliului Superior al Magistraturii, de genul că formularea unei anumite concluzii punctuale nefavorabile persoanei la care se referă hotărârea înseamnă „a acuza”, că „sunt cel puțin surprinzătoare concluziile [...] care exprimă puncte de vedere în domenii în care nu dețin expertiză similară unui specialist”, că prin hotărâre se face „un proces de intenție”, că unele exprimări ar fi „malițioase” și „sunt de natură a pune sub semnul întrebării obiectivitatea concluziilor Secției, cu ocazia emiterii avizului”. Prin urmare, astfel de exprimări, apreciate ca fiind în contradicție cu uzanțele în materie de comunicare oficială, specifice mai degrabă stilului jurnalistic sau declarațiilor politice, s-a considerat că reprezintă, de asemenea, atacuri politice la adresa independenței autorității care a emis hotărârea.

În ceea ce privește susținerea că nu a fost evaluat în concret proiectul de management al unui candidat, în condițiile în care obiectul evaluării îl constituie calitățile candidatului, iar nu cât de bine este scris proiectul de management, s-a considerat că este de natură să creeze o impresie falsă asupra pertinentei concluziilor Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel, se arată că din verificarea conținutului hotărârii, se poate constata că evaluarea candidatului s-a făcut și pe baza proiectului de management, iar o bună parte din întrebările la care candidatul a trebuit să răspundă au fost formulate tocmai pornind de la proiectul de management. Prin urmare, transmiterea către Președintele României, de către ministrul justiției, în mod oficial, de

informații care deformează realitatea cu privire la o hotărâre a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a apreciat că subminează încrederea în calitatea hotărârii și reprezintă tot o formă de atac asupra independenței acestui organ.

Totodată, s-a susținut că de o gravitate extremă este afirmația că „întreaga substanță” a avizului selecției pentru procurori referitor la propunerea ministrului justiției pentru funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție „conturează și sugerează o tendință de arogare de facto de către Secția pentru procurori a unei prerogative care aparține de plin drept ministrului justiției, respectiv prerogativa propunerii pentru funcția în cauză”.

În opinia petentei, niciun cuvânt și nicio formulare din conținutul Hotărârii Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 145 din 1 februarie 2020 nu conține ideea că prin avizul negativ dat, Secția ar tinde să își aroge de facto prerogativa propunerii candidatului pentru funcția în cauză. Astfel, s-a arătat că Secția pentru procurori nu a indicat sau sugerat un alt candidat pentru a fi propus pentru funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, nu a formulat ea însăși o astfel de propunere și nici măcar observații critice cu privire la aspectele reținute de ministrul justiției pentru argumentarea propunerii sale, mărginindu-se să prezinte aceste aspecte, fără comentarii, în partea introductivă a hotărârii.

De asemenea, s-a arătat că simpla referire în hotărâre la răspunsul candidatei la o întrebare pe tema propunerilor legislative formulate de către Secția pentru procurori în vederea închiderii recomandării MCV nr. 1 din 2017 (una dintre ele fiind trecerea de jure a acestei prerogative la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, cealaltă fiind ca propunerea să se facă de către ministrul justiției cu avizul conform al Secției) nu poate reprezenta o arogare de facto a respectivei prerogative. În acest sens, s-a menționat că toate temeiurile de drept indicate în hotărâre se referă la procedura actuală, cu privire la care Secția pentru procurori nu a formulat critici, ci doar întrebări pentru candidată, consemnând în hotărâre esența răspunsurilor acesteia (că nu cunoaște propunerile Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și că, în opinia sa, recomandările MCV sunt obligatorii).

În concluzie, s-a apreciat că afirmația ministrului justiției, cuprinsă în scrisoarea oficială trimisă Președintelui României, că, prin avizul negativ dat candidatului propus pentru funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii tinde să își aroge de facto prerogativa formulării propunerii pentru această funcție, care revine ministrului justiției, este falsă și reprezintă un atac deosebit de grav la adresa independenței Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Totodată, s-a subliniat că nu este prima dată când Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii avizează negativ o propunere a ministrului justiției pentru funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și când Președintele României numește în această funcție o persoană față de care Secția a emis aviz negativ, însă este pentru prima dată când ministrul justiției lansează un astfel de atac la adresa Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și se afirmă într-un act oficial că un aviz negativ conturează o tendință de arogare de facto de către Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a prerogativei ministrului justiției de a propune candidatul.

În opinia petentei, prin aceste afirmații, apreciate ca denigratoare, un factor politic induce altui factor politic, dar și justițiabililor și membrilor Consiliului Superior al Magistraturii înșiși - pentru că scrisoarea a fost publicată în presă - ideea că Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nu trebuie să formuleze o opinie contrară celei emise de ministrul justiției, putându-se ajunge și la ideea că nici Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu ar trebui să avizeze negativ proiecte de lege pentru că ar însemna să își aroge de facto prerogative care revin altor autorități, mesaj care este incompatibil cu principiile separației puterilor în stat și independenței autorității judecătorești.

Totodată, s-a susținut că orice atac împotriva independenței membrilor Consiliului Superior al Magistraturii ori a secțiilor sale reprezintă un atac asupra independenței Consiliului Superior al Magistraturii, ca autoritate de rang constituțional cu rol în garantarea independenței justiției, iar atunci când independența Consiliului Superior al

Magistraturii este atacată, independența autorității judecătorești în ansamblul ei este în pericol.

Prin urmare, s-a precizat că Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu trebuie să tolereze un atac împotriva independenței niciunuia dintre membrii săi și niciuneia dintre secții, chiar dacă atacul provine de la un membru de drept, pentru că existența unui precedent nesancționat printr-o hotărâre de principiu a Plenului, creează premisele pentru noi atacuri, până când puterea judecătorească va ajunge să fie dominată de celelalte puteri, iar independența justiției nu va mai exista.

Pentru aceste motive, s-a solicitat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii să emită o hotărâre prin care să apere independența autorității judecătorești în ansamblul său față de afirmațiile ministrului justiției referitoare la Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii și Hotărârile nr. 145/2020 și nr. 147/2020 ale acestei secții, cuprinse în scrisoarea oficială transmisă Președintelui României la data de 20 februarie 2020.

2. În temeiul art. 30 alin. 2 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată cu modificările și completările ulterioare, președintele Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea verificărilor necesare pentru a se aprecia în ce măsură susținerile ministrului justiției semnalate de petentă sunt de natură să afecteze independența autorității judecătorești în ansamblul său.

La data de 12.03.2020, în conformitate cu dispozițiile art. 30 din Legea 317/2004 a fost înaintat Consiliului Superior al Magistraturii raportul Inspecției Judiciare nr. 20-903/20-916, privind cererea de apărare a independenței autorității judecătorești în ansamblul său.

Astfel, în cadrul verificărilor efectuate de Inspekția Judiciară, în conformitate cu dispozițiile art. 74 alin. 1 lit. g) din Legea nr. 317/2004 și dispozițiile art. 98 alin. 1 din Regulamentul privind normele de efectuare a lucrărilor de inspekție, aprobat prin Ordinul inspectorului șef al Inspekției Judiciare nr. 136/2018, au fost identificate materialele de

presă în raport de care s-a formulat cererea prezentată și s-au atașat la dosar Hotărârile Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 145 din 11 februarie 2020 și nr. 147 din 11 februarie 2020.

De altfel, în urma verificărilor efectuate, s-a constatat următoarea situație de fapt:

La data de 2 decembrie 2019, Ministerul Justiției a publicat anunțul privind organizarea, în perioada 2 decembrie 2019 - 22 ianuarie 2020, a selecției procurorilor în vederea efectuării propunerilor de numire pentru ocuparea funcțiilor vacante de conducere, respectiv: procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție și procuror șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism; totodată, s-a menționat și calendarul procedurii și documentele necesare înscrierii candidaților.

Prin declarația de presă din data de 21 ianuarie 2020, ministrul justiției a comunicat, propunerile de numire pentru ocuparea funcțiilor anterior menționate, ce urmează a le adresa Președintelui României. Ulterior, prin adresa nr. 12/101440 din 21 ianuarie 2020, ministrul justiției a înaintat Consiliului Superior al Magistraturii, în vederea avizării, propunerile de numire formulate.

În temeiul art. 36 alin. 1 și 2, raportat la art. 34 din Regulamentul privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții, aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 234 din 9 aprilie 2019, în ședința din data de 11 februarie 2020, doamna procuror Gabriela Scutea (propusă pentru funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție) și doamna procuror Elena Giorgiana Hosu (propusă pentru funcția de procuror șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism) au susținut interviul în fața Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, ocazie cu care au prezentat aspecte esențiale ale proiectului privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere și au răspuns întrebărilor adresate de membrii Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 145 din 11 februarie 2020, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, s-a avizat negativ

propunerea ministrului justiției de numire în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a doamnei Gabriela Scutea, procuror la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov.

Totodată, prin Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 147 din 11 februarie 2020, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, s-a avizat negativ propunerea ministrului justiției de numire în funcția de procuror șef al Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a doamnei Elena-Giorgiana Hosu, procuror în cadrul aceleiași unități de parchet.

Ulterior, ministrul justiției a transmis Președintelui României o scrisoare oficială în care a precizat că menține propunerile formulate, prezentând argumentele acestor propuneri cu referire inclusiv la avizele Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, iar ulterior, prin Decretele emise de Președintele României nr. 130 din 20 februarie 2020 și nr. 132 din 20 februarie 2020, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 136 din 20 februarie 2020, au fost numite în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv în funcția de procuror șef al Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, persoanele propuse de ministrul justiției.

Conform verificărilor realizate de Inspekția Judiciară, aspecte referitoare la conținutul scrisorii astfel transmise de ministrul justiției Președintelui României, au fost prezentate și în articolele publicate on-line, după cum urmează: „Predoiu le apără pe Scutea și Hosu la Cotroceni, după avizele negative de la CSM/Ministrul, scrisoare pentru președinte: îmi mențin propunerile" - www.mainnews.ro; „EXCUSIV Ministrul Justiției demolează avizele negative ale CSM. Scrisoare către Iohannis" - www.newsweek.ro.

De altfel, conform acelorași verificări, la data de 20 februarie 2020 pe site-ul www.adevarul.ro, s-a publicat articolul intitulat „Ministrul Justiției le apără pe Scutea și Hosu la Cotroceni, după avizele negative emise de CSM"; menționând-se ca autor Laurențiu Sîrbu. În cuprinsul articolului, se arată că „într-o scrisoare adresată președintelui Iohannis, în care îl informează cu privire la decizia de a menține propunerile, ministrul respinge criticile aduse procurorii CSM celor doi procurori propuși

pentru șefia Parchetului General și DIICOT, Gabriela Scutea și Giorgiana Hosu". Totodată, se face trimitere la „răspunsul complet al ministrului Justiției" acesta fiind redat în cuprinsul articolului (conținut redat pe larg în raportul întocmit de Inspecția Judiciară).

3. Analizând sesizarea formulată de Asociația „Inițiativa pentru Justiție", verificările realizate de Inspecția Judiciară, concretizate în raportul astfel întocmit, și înscrisurile atașate, Plenul reține următoarele:

În calitatea sa fundamentală de garant al independenței justiției, conferită de art. 133 alin. 1 din Constituția României, Consiliul Superior al Magistraturii apără corpul magistraților împotriva actelor de natură să aducă atingere independenței, imparțialității sau reputației profesionale a acestora.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. 1 teza finală din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor, iar Plenul Consiliului soluționează cererile privind independenței autorității judecătorești în ansamblul său.

Potrivit art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată Consiliul Superior al Magistraturii, are dreptul și obligația de a apăra independența autorității judecătorești.

Articolul 1 pct. 4 din Constituția României consacră expres principiul separației și echilibrului puterilor legislativă, executivă și judecătorească. Potrivit acestui principiu raporturile dintre legislativ, executiv și puterea judecătorească sunt condiționate de respectarea principiului independenței magistraților și supunerii lor numai legii, prevăzut de art. 124 din Constituție.

De asemenea, potrivit art. 2 alin. 3 și 4 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii" orice persoană, organizație, autoritate sau instituție fiind datoare să respecte independența judecătorilor, iar potrivit art. 3 alin. 1 și 1¹ din același act normativ, „Procurorii își desfășoară activitatea potrivit

principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției” și „sunt independenți în dispunerea soluțiilor”.

Apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său, atribut al Consiliului Superior al Magistraturii, trebuie realizată în concordanță cu prevederile art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care consacră garantarea autorității și imparțialității puterii judiciare.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale, printre care:

- Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a ONU, precizează în cuprinsul pct. 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”. În cadrul acelorași principii, în cuprinsul pct. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

- Raportul Singhvi către Comisia drepturilor omului a ONU din 1987 (pct. 75), precizează că „principiile independenței și imparțialității sunt pietrele de fundament ale motivării și legitimității funcției judiciare în orice stat”.

În acest context, este de menționat că independența justiției este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil, constituind, în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților. Astfel, independența este privită ca „atribut al funcției, care îi permite magistratului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”.

Independența magistratului (fie acesta procuror sau judecător) nu este un privilegiu în interesul propriu al acestuia, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea

protecției drepturilor persoanelor care apelează la justiție, pentru ca acestea să beneficieze de un act de dreptate și constă în responsabilitatea magistratului de a convinge, nu prin forța principiului autorității, ci a argumentelor raționale, temeinice, acestea constituind astfel un mijloc de a asigura și păstra încrederea publicului în sistemul judiciar.

Prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, independența a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție sau influență externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă, ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența magistratului presupune o obligație fundamentală a fiecărei persoane care ocupă o astfel de funcție de a-și dezvolta calitățile intelectuale și morale care stau la baza conduitei independente și imparțiale în judecarea fiecărui caz. Obligației magistratului de a-și dezvolta calitățile intelectuale și morale care stau la baza conduitei independente și imparțiale în investigarea și judecarea fiecărui caz îi corespunde însă o obligație corelativă a statului de a asigura un mediu optim pentru realizarea actului de justiție, obligație ce include posibilitatea efectuării unor demersuri în situația în care se identifică derapaje în mesajele transmise cetățenilor, care conduc la lezarea independenței judecătorilor sau la crearea aparenței parțialității acestora ca urmare a unor influențe externe.

Prin urmare, scopul unei intervenții a Consiliului Superior al Magistraturii este acela de a asigura condiții optime pentru realizarea corespunzătoare a actului de justiție, demersul fiind justificat în măsura în care se asigură protecție judecătorului sau procurorului aflat în exercitarea efectivă a atribuțiilor specifice funcției deținute.

Totodată, în conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. 1 și 6 din Constituția României, „libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile”, însă, „libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară și nici dreptul la propria imagine”.

De altfel, art. 10 alin. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede, în esență, că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, drept care cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere, în timp ce alin. 2 al normei convenționale stipulează că exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora (...) sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

4. În tot acest context, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii va respinge cererea de apărare a independenței autorității judecătorești în ansamblul său, formulată de petenta Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, pentru următoarele considerente:

În primul rând, se reține că afirmațiile criticate, formulate de ministrul justiției în scrisoarea adresată Președintelui României, au fost realizate în contextul procedurii de numire a conducătorilor principalelor structuri de parchet (în concret, susținerile criticate, vizând procedura de numire a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv a procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism).

În acest cadru, se rețin incidente în cauză următoarele dispoziții, cuprinse atât la nivel constituțional, cât și la nivelul legislației primare și secundare:

Conform art. 132 alin. 2 din Constituția României, *„Procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției”*.

De altfel, conform art. 133 alin. 2 din Constituția României: *„(2) Consiliul Superior al Magistraturii este alcătuit din 19 membri, din care:*

a) 14 sunt aleși în adunările generale ale magistraților și validați de Senat; aceștia fac parte din două secții, una pentru judecători și una pentru procurori; prima secție este compusa din 9 judecători, iar cea de-a doua din 5 procurori;

b) 2 reprezentanți ai societății civile, specialiști în domeniul dreptului, care se bucura de înaltă reputație profesională și morală, aleși de Senat; aceștia participa numai la lucrările în plen;

c) ministrul justiției, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.”

Potrivit art. 54 din Legea 303/2004: „(1) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctul și adjunctul acestuia, procurorul șef al Direcției Naționale Anticorupție, adjunctii acestuia, procurorul șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, adjunctii acestuia, precum și procurorii șefi de secții ai acestor parchete sunt numiți de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, dintre procurorii care au o vechime minimă de 15 ani în funcția de judecător sau procuror, pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii o singură dată.

(1¹) În vederea formulării propunerilor de numire în funcțiile de conducere prevăzute la alin. (1), ministrul justiției organizează o procedură de selecție, pe baza unui interviu, în cadrul căruia candidații susțin un proiect privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere pentru care și-au depus candidatura. În vederea asigurării transparenței, audierea candidaților se transmite în direct, audiovideo, pe pagina de internet a Ministerului Justiției, se înregistrează și se publică pe pagina de internet a ministerului.”

Conform art. 40 alin. 3 lit. b din Legea 317/2004, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii avizează propunerea ministrului justiției de numire și revocare a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, a procurorului șef al Direcției Naționale Anticorupție, a adjunctilor acestora, a

procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și a adjuncților acestuia.

Potrivit art. 36 din Regulamentul privind numirea în funcții de conducere a procurorilor și revocarea din aceste funcții (aprobat prin Hotărârea nr. 234 din 09 aprilie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii - Secția Pentru Procurori): „(1) Numirea procurorilor în condițiile art. 54 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se face de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, dintre procurorii care au o vechime minimă de 15 ani în funcția de judecător sau procuror.

(2) În vederea emiterii avizului, împreună cu propunerea ministrului justiției, se depun la Consiliul Superior al Magistraturii declarațiile prevăzute la art. 6 alin. (4), un proiect privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere pentru care se emite avizul, un curriculum vitae al candidatului, 10 lucrări întocmite de candidat în compartimentele în care și-a desfășurat activitatea și orice alte înscrisuri considerate relevante.

(3) Dispozițiile art. 34 se aplică în mod corespunzător.

(4) Avizul se emite de către Consiliul Superior al Magistraturii în termen de 30 de zile.”

Astfel, prin aplicarea în mod corespunzător a dispozițiilor art. 34 alin. 2-4 din Regulament:

„(2) Procurorul propus pentru numirea în funcția de conducere va susține în fața Secției un interviu care constă în:

a) susținerea planului managerial sub următoarele aspecte:

(i) prezentarea sintetică a secției pentru a cărei conducere candidează;

(ii) identificarea unor eventuale disfuncții și vulnerabilități, precum și a soluțiilor propuse pentru prevenirea și înlăturarea acestora;

(iii) propuneri pentru îmbunătățirea activității manageriale a secției pentru a cărei conducere candidează;

(iv) compatibilitatea planului managerial întocmit de candidat cu cel al conducătorului unității de parchet, dacă este cazul.

b) verificarea aptitudinilor manageriale și de comunicare, vizând în esență capacitatea de organizare, rapiditatea în luarea deciziilor, rezistența la stres, autoperfecționarea, capacitatea de analiză, sinteză, previziune, strategie și planificare pe termen scurt, mediu și lung, inițiativă, capacitatea de adaptare rapidă, capacitatea de relaționare și comunicare;

c) verificarea cunoștințelor specifice funcției pentru care s-a depus candidatura.

(3) Interviuul poate fi realizat și prin videoconferință.

(4) Membrii Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii pot adresa candidatului întrebări referitoare la conduita și deontologia profesională, precum și la împrejurări rezultate din cuprinsul propunerii motivate întocmite de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sau al avizului motivat primit din partea colegiului de conducere și pot consulta ultimul raport de evaluare a activității profesionale a candidatului. ”.

Se reține astfel că procedura de numire a conducătorilor principalelor structuri de parchet, se realizează prin intermediul unui mecanism legislativ menit să implice principalii actori cu atribuții în această privință. Ministrul justiției formulează propunerile de numire a conducătorilor principalelor structuri de parchete (în urma organizării unei proceduri de selecție pe baza unui interviu, în cadrul căruia candidații susțin un proiect privind exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere pentru care și-au depus candidatura), urmând ca ulterior, Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Secției pentru procurori, să avizeze (consultativ) propunerile formulate, pozitiv sau negativ, în funcție de aprecierile membrilor, formate în urma interviului organizat conform dispozițiilor anterior menționate. Toate acestea, pentru ca, în final, Președintele României să decidă asupra propunerii de numire, acesta din urmă având posibilitatea de a accepta propunerea și dispune numirea candidatului în funcție, ori de a refuza, motivat, o singură dată, numirea în funcția de conducere .

Se constată că în cadrul acestui mecanism, Președintele României are rolul de a analiza atât propunerea motivată a ministrului justiției privind numirea procurorilor de rang înalt, cât și avizul consultativ motivat al CSM – Secția pentru procurori, mai ales în ipoteza în care acestea sunt antagonice. Astfel, în raport de acestea, Președintele României urmează să-și formeze convingerea și să decidă cu privire la propunerea formulată, legiuitorul organic menținând un veto prezidențial limitat la refuzarea unei singure propuneri de numire în funcțiile de conducere prevăzute la art.54 alin.1 din Legea 303/2004 (în acest sens și jurisprudența Curții Constituționale – Decizia nr. 45/30.01.2018, publicată în Monitorul Oficial nr.199 din 05.03.2018, par. 165).

Prin urmare, în cadrul acestui mecanism, în situația în care avizul Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru Procurori nu este în concordanță cu propunerea ministrului justiției, este evident că acesta din urmă are posibilitatea de a prezenta decidentului final (Președintele României), motivele pentru care nu își retrage propunerea formulată și pentru care susține în continuare numirea candidatului propus în funcție. Or, pentru a acționa în acest sens, trebuie să i se recunoască ministrului justiției posibilitatea de a aduce argumente contrare celor reținute de către Consiliul Superior al Magistraturii – Secția pentru Procurori în cadrul avizului negativ astfel acordat.

Posibilitatea ministrului justiției de a aduce critici argumentelor cuprinse în motivarea avizului negativ acordat de Secția pentru Procurori nu poate reprezenta în sine un atac adus independenței autorității judecătorești în ansamblul său, în condițiile în care acestea se încadrează în limitele de exprimare permise de lege, acestea urmând a fi apreciate într-un mod mai extins, prin raportare la funcția pe care acesta o exercită și rolul său în cadrul procedurii de numire a procurorilor de rang înalt. Cu atât mai mult cu cât rolul central în această procedură îl are tocmai ministrul justiției, sub autoritatea acestuia funcționând procurorii constituiți în parchete, cu mențiunea că autoritatea pe care ministrul justiției o exercită asupra procurorilor nu are nicio legătură cu activitatea judiciară pe care un procuror o desfășoară în concret (potrivit jurisprudenței Curții Constituționale – Decizia nr. 136/20.03.2018, publicată în Monitorul Oficial nr.383 din 4 mai 2018, par. 62 – în raport cu art. 132 alin. 1 din Constituția României). Or, în acest

cadru constituțional, noțiunea de autoritate are o semnificație destul de concretă, referindu-se inclusiv la o posibilitate de decizie în privința gestionării carierei procurorilor.

Astfel, având în vedere rolul central pe care ministrul justiției îl are în procedura de numire a procurorilor de rang înalt, acestuia trebuie să i se recunoască posibilitatea de a formula afirmații critice referitoare la un eventual aviz negativ acordat de către Secția pentru procurori, acestea, însă, în limita libertății de exprimare admise, care, în contextul dat, este una mult mai extinsă, permițând un ton critic mult mai ridicat, tocmai în considerarea importanței procedurii și rolului central al ministrului justiției. Aceasta, în condițiile în care avizul negativ acordat de Secția pentru procurori vizează chiar propriile propuneri de numire.

De menționat faptul că, în privința propunerii de numire în funcțiile de conducere prevăzute la art.54 alin.1 din Legea nr.303/2004, ministrul justiției deține o largă marjă de apreciere, din moment ce limitările impuse de lege, sub forma condițiilor necesare a fi întrunite, în mod obiectiv, de către procuror pentru a fi numit în funcția de conducere, sunt minime.

Pe cale de consecință, libertatea de exprimare extinsă a ministrului justiției, recunoscută în acest context, este conferită tocmai în considerarea marjei largi de apreciere, în ceea ce privește numirea procurorilor de rang înalt, marjă a cărei exercitare poate fi limitată prin stabilirea unor condiții legale pe care procurorul trebuie să le întrunească pentru a fi eligibil să fie numit în funcția de conducere. Astfel, marja de apreciere a ministrului justiției nu poate fi înlăturată prin exercitarea unor competențe date de lege în sarcina altor autorități publice care să afecteze echilibrul și să se reconfigureze, în mod implicit, competențele constituționale ale acestora.

În alți termeni, pentru a aprecia cu privire la existența unei depășiri a limitelor de exprimare în contextul contraargumentelor aduse de ministrul justiției în raport de avizul negativ al Secției pentru Procurori, de natură a afecta independența autorității judecătorești în ansamblul său, urmează a fi analizate în concret principalele afirmații ale acestuia.

Cu privire la criticile formulate de Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, vizând susținerile ministrului justiției referitoare la Hotărârea nr. 145/11.02.2020 a Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru procurori, prin care a fost acordat aviz negativ în raport de propunerea de numire în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Faptul că ministrul justiției găsește „cel puțin surprinzătoare concluziile Secției pentru Procurori”, realizate cu ocazia avizelor negative acordate, nu este de natură a conduce la ideea subminării independenței autorității judecătorești în ansamblul său, cu atât mai mult cu cât aceste concluzii vizează propriile propuneri ale ministrului, pe care a înțeles să le susțină în continuare – acesta fiind cel căruia i s-a atribuit competența legală de a realiza propunerile de numire. De altfel, susținerea ministrului prin care afirmă lipsa unui corespondent în realitate a aprecierii realizate de Secția de procurori (din perspectiva lipsei capacității de comunicare a candidatei pentru funcția de Procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție), nu depășește libertatea de exprimare ce trebuie recunoscută în special principalilor actori în desemnarea unei persoane pentru ocuparea funcției menționate; de altfel, în mod logic, având în vedere propunerea formulată și susținută de către ministrul justiției, contrară avizului negativ al Secției pentru procurori, acesta apreciază, între altele, existența capacității de comunicare a candidatei. Or, posibilitatea de a aprecia ca nefiind întemeiate concluziile Secției pentru procurori, trebuie să îi fie recunoscută acestuia, având în vedere în principal calitatea în care formulează aceste susțineri (ca titular al propunerii de numire).

Nici măcar susținerea imputată ministrului justiției, prin care acesta apreciază că „argumentația” Secției pentru procurori în vederea emiterii unui aviz negativ „se transformă pe alocuri într-un adevărat proces de intenție nemeritat”, nu este de natură a depăși limitele de exprimare permise (cu consecința subminării autorității judecătorești); astfel, se constată că această afirmație nu reprezintă decât o judecată de valoare, fundamentată pe propriile aprecieri, fiind necesar a i se recunoaște acestuia o marjă de apreciere, în contextul în care concluziile pe care se întemeiază propria propunere de numire a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

sunt contradictorii cu cele ale Secției de procurori pe care s-a întemeiat avizul negativ acordat.

În final, se constată că nici susținerea ministrului conform căreia întreaga substanță a avizului „conturează și sugerează o tendință de arogare de facto de către Secția de procurori a unei prerogative care aparține de plin drept ministrului justiției” nu este de natură a submina independența autorității judecătorești; aceasta în condițiile în care drept consecință a avizului negativ acordat, ministrul justiției, ca titular al propunerii, și Secția pentru procurori se aflau pe poziții opuse, decizia finală aparținând Președintelui României, în urma analizării concluziilor pe care s-au întemeiat punctele de vedere divergente ale celorlalți participanți în cadrul procedurii de numire. Deși afirmația ministrului justiției este una ce excedează caracterului oficial, nu se poate aprecia că aceasta conduce la atingerea independenței autorității judecătorești, putând fi apreciată, cel mult, o critică subiectivă realizată în contextul contraargumentării concluziilor pe care se bazează avizul consultativ (negativ) acordat de Secția pentru procurori, în raport de propriile propuneri de numiri a procurorilor de rang înalt.

Reluând considerentele anterior arătate, se reține că libertatea largă de exprimare extinsă a ministrului justiției, recunoscută în acest cadru, este conferită tocmai în considerarea marjei largi de apreciere, în ceea ce privește numirea procurorilor de rang înalt, marjă a cărei exercitare poate fi limitată prin stabilirea unor condiții legale pe care procurorul trebuie să le întrunească pentru a fi eligibil să fie numit în funcția de conducere. Se poate conchide că afirmația anterior menționată este realizată în cuprinsul marjei de apreciere a ministrului justiției, care nu poate fi înlăturată prin exercitarea competențelor atribuite în sarcina altor autorități publice.

Cu privire la criticile formulate de petentă, vizând susținerile ministrului justiției referitoare la Hotărârea nr. 147/11.02.2020 a Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru procurori, prin care a fost acordat aviz negativ în raport de propunerea de numire în funcția de procuror șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Reiterând, faptul că ministrul justiției a considerat că, în cauză, candidata a fost supusă unui „proces de intenție” care „nu este de natură a permite concluzii generale de tipul – inabilității de comunicare publică” nu poate conduce la concluzia depășirii limitelor de exprimare ce trebuie recunoscute acestuia (ca titular al propunerii de numire formulate), de natură a conduce la subminarea independenței autorității judecătorești, considerentele anterior prezentate păstrându-și valabilitatea pentru identitate de rațiune, în condițiile în care aceste afirmații au fost realizate în același context temporal și causal.

De altfel, faptul că ministrul justiției a apreciat ca „malițioase” unele exprimări din cuprinsul hotărârii Secției pentru procurori, acestea fiind de natură a „pune sub semnul întrebării obiectivitatea concluziilor Secției cu ocazia emiterii avizului”, nu poate conduce la afectarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său. Afirmația în discuție reprezintă în realitate expresia unei proprii aprecieri subiective, apreciere permisă, având în vedere, în cazul concret, marja largă de exprimare de care se bucură. Aceasta, în condițiile în care, acesta are dreptul de a-și argumenta propriile propuneri pentru ocuparea funcțiilor de conducere ale principalelor unități de parchet, respectiv având în vedere poziția diametral opusă în raport de avizele negative ale Secției pentru procurori, aceștia (Secția pentru procurori, respectiv ministrul justiției) fiind din punct de vedere instituțional, pe poziții contradictorii, în cadrul unei proceduri de numire a procurorilor de rang înalt, în care, calitatea de decident final aparține Președintelui României, care trebuie astfel să acționeze în raport de concluziile celorlalți doi participanți în cadrul procedurii de numire. Prin urmare, trebuie să i se recunoască ministrului justiției posibilitatea de a combate argumentele pe care Secția pentru procurori și-a întemeiat avizele negative acordate, putându-i-se chiar recunoaște acestuia posibilitatea folosirii, în anumite limite, a unui limbaj neconvențional, situat însă în limitele libertății de exprimare, așa cum este cazul în această situație.

5. În concluzie, se observă că opiniile exprimate nu sunt de natură să aducă atingere independenței autorității judecătorești în ansamblul său. Susținerile transmise de ministrul justiției către Președintele României, prin care a precizat că își menține

propunerile formulate pentru funcțiile de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, procuror-șef al Direcției Naționale Anticorupție și procuror-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, sunt în fapt rezultatul propriei contraargumentații referitoare la avizul negativ acordat de către Secția pentru Procurori.

Așadar, deși limbajul folosit în argumentarea susținerii propunerilor nu este unul care să se circumscrie strict unui limbaj oficial, contrar opiniei exprimate de Asociația „Inițiativa pentru Justiție”, acesta nu excedează libertății de exprimare ce trebuie recunoscută ministrului, având în vedere importanța întregului demers, în condițiile avizului negativ al Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, de natură a situa acești doi actori principali în procedura de numire a procurorilor de rang înalt, pe poziții contradictorii.

De altfel, în analiza susținerilor criticate, Plenul are în vedere dispozițiile legale referitoare la libertatea de exprimare și practica constantă a CEDO.

Libertatea de exprimare prevăzută de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, este un drept fundamental, ce are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție primordială a progresului (așa cum au considerat judecătorii Curții în cauza Handyside c. Regatului Unit).

Într-o atare situație, trebuie să existe un echilibru just între dreptul fundamental al unei persoane la respectarea libertății de exprimare, pe de o parte, și interesul legitim al unui stat democratic de a veghea ca funcția publică să se conformeze scopurilor enunțate în textele menționate în precedent.

Prin urmare, Plenul reține că prin afirmațiile ministrului justiției nu a fost încălcat justul echilibru între libertatea de exprimare și interesul legitim al statului de a veghea ca funcția publică să se conformeze scopurilor statuate în cuprinsul în art. 10 paragraful 2 din Convenție, susținerile în discuție reprezentând în fapt argumentele pe care ministrul justiției și-a întemeiat menținerea propunerilor de numire a conducătorilor principalelor

unități de parchet ca o consecință a avizului negativ acordat de Consiliul Superior al Magistraturii – Secția pentru procurori.

Or, chiar dacă susținerile ministrului justiției sunt unele ce pot apărea ca fiind critic formulate, acestea nu pot fi considerate de natură a induce ideea unei funcționări generale, anormale sau incorecte a sistemului judiciar și nici de natură a leza independența autorității judecătorești în ansamblul său. Cu atât mai mult cu cât alegațiile criticate în cauză reprezintă afirmațiile unui om politic, membru al guvernului (unul din actorii principali în procedura de numire a procurorilor de rang înalt), acestea fiind mai degrabă perceptibile a fi realizate în contextul susținerii propriilor propuneri, aflându-se pe o poziție contradictorie în raport de Secția pentru procurori, având în vedere avizele negative acordate.

Mai mult, se constată că inclusiv concluziile Secției pentru procurori, exprimate în cadrul avizelor negative acordate, au fost unele ce pot fi apreciate ca fiind realizate pe un ton critic; prin urmare, ministrului justiției trebuie să i se dea posibilitatea de a formula contraargumente critice în raport de concluziile avizelor consultative negative, având în vedere că acestea privesc propriile propuneri de numire, respectiv având în vedere că trebuie recunoscută o oarecare simetrie din perspectiva modalității de exercitare a libertății de exprimare, concretizată prin concluziile celor doi actori implicați în numirea conducătorilor principalelor unități de parchet.

Prin urmare, afirmațiile analizate reprezintă percepția personală cu privire la evaluările realizate chiar de către Secția pentru procurori (exprimate prin avizele negative acordat propunerilor de numire în funcțiile de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, respectiv de procuror-șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism), putând fi încadrate în limitele extinse ale discursului politic. De altfel, în cauza Feldek contra Slovaciei, Curtea subliniază faptul că favorizarea liberei dezbateri politice este o caracteristică esențială a unei societăți democratice, astfel că doar considerații foarte puternice pot justifica restrângerea discursului cu caracter politic.

În alți termeni, susținerile ministrului justiției, în condițiile în care s-au exprimat în cadrul unei proceduri legale, având în vedere inclusiv faptul că erau ulterioare avizelor Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, nu aveau aptitudinea de a afecta în nici un mod procesul deliberativ de avizare al secției. De asemenea, se constată că afirmațiile vizate de cerere nici nu conțin elemente de natură a putea fi apreciate că reprezintă presiuni sau ingerințe asupra activității viitoare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii.

În realitate, din conținutul scrisorii, reiese că, în esență, ministrul justiției a prezentat propria opinie cu privire la propunerile formulate, raportându-se la susținerile Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii privind emiterea avizelor negative, analizate prin prisma aspectelor constatate în procedura de selecție a candidaților.

Reiterând, formularea unor aprecieri de către ministrul justiției, în cadrul acestei proceduri reglementate de dispozițiile legale, constituie un demers justificat, prin atribuțiile pe care le are acesta conform Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fără a aduce atingere prerogativelor membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și independenței acestora, respectiv autorității judecătorești, ce include și acest organism, potrivit normelor constituționale.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți (10 voturi pentru Respingere, 8 voturi nule, o abținere – doamna Gabriela Scutea, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii)

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 – Respingerea cererii de apărare a independenței autorității judecătorești în ansamblul său, formulată de Asociația "Inițiativa pentru Justiție."

Art.2 – Prezenta Hotărâre se comunică Inspecției judiciare și petentei Asociația "Inițiativa pentru Justiție."

Data în București, la data de 07 mai 2020.

**Președinte,
Judecător Nicoleta Margareta ȚÎNȚ**

A handwritten signature in blue ink is placed over a circular official stamp. The stamp contains the text "ROMANIA" at the top and "Judecătoria București" at the bottom, with a central emblem. The signature is stylized and appears to be "N. Țînt".